

“... ”

İptali İstenilen Kanun Hükmü :

İşlemlerin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan hâliyle, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan, “Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, **itfaiye**, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya **yaptırır.**” kuralındaki “yaptırılır” ibaresinin “itfaiye hizmeti yönünden” Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğu görüşüyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmaktadır.

İptali İstenilen Kanun Hükmünün Anayasa'ya Aykırılığının Değerlendirilmesi :

Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrasında, “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” kuralına yer verilmiştir. Bu kural uyarınca, fıkroda belirtilen nitelikteki görevlerin, memurlar veya diğer kamu görevlileri dışındaki kimseler tarafından yürütülmesi mümkün değildir.

5393 sayılı Kanun'un “Belediye teşkilâtı” başlıklı 48. maddesinde, “Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.” düzenlemesi yer almaktadır.

Aynı Kanun'un “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49. maddesinin üçüncü fıkrasında, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personelin yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği; “İtfaiye” başlıklı 52. maddesinde, “itfaiye teşkilâtının çalışma usûl ve esaslarının, çalışanların görev ve yetkilerinin, memurluğa alınması için taşınmaları gereken niteliklerin, alacakları meslek içi eğitimin, görevde yükselmenin, meslekten çıkarılmanın, giyecekleri kıyafetin ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlerin, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği, belediyenin bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabileceği, itfaiye hizmetlerinin kesintisiz olarak yürütüleceği, itfaiye personelinin çalışma süresi ve saatlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenleneceği, belediye itfaiye teşkilâtında fiilen çalışanlara fazla mesai ücreti Merkezi

Esas Sayısı : 2019/27

Karar Sayısı : 2019/56

Bütçe Kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile, tespit edilen maktu tutarın ödeneceği” kurala bağlanmıştır.

İtfaiye hizmetinin idarenin doğrudan kamu güvenliğini sağlamak adına yerine getirilmesi gereken hizmetlerden olması sebebiyle asli bir kamu hizmeti olduğu ve bu hizmette devamlılık arz etmesi ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesinden dolayı sürekli bir kamu hizmeti olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda, anılan yasal düzenlemeler karşısında, yangınların ve olası bir yangın anında can ve mal kaybının en aza indirilmesi ve yangın anında ortaya çıkabilecek riskleri ortadan kaldırmak amacıyla kamu güvenliğinin söz konusu olduğu itfaiye hizmetinin, idarenin asli ve sürekli etkinlikleri içinde yer aldığı ve bu konuda yapılacak faaliyetlerin özel bir meslek bilgisini ve uzmanlığı gerektiren tecrübeli personel tarafından yerine getirilmesi zorunluluk arz ettiğinden dolayı ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Kaldı ki, itfaiye hizmetine ilişkin 5393 sayılı Kanun’un 52. maddesi ile Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde itfaiye teşkilâtının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarının, itfaiye memurlarının niteliklerinin, görevde yükselme ve mesleki eğitimlerinin, kıyafetlerinin, kullanacakları araç, teçhizat ve malzeme ile denetim usul ve esaslarının düzenlendiği, anılan Kanun’un 49. maddesinde ise hangi çalışma alanlarındaki personelin sözleşme ile istihdam edileceğinin açıkça belirtildiği ve sayılan unvan grupları arasında itfaiye personelinin bulunmadığı görülmektedir.

Buna itibarla, itfaiye hizmetinin genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli kamu hizmeti olduğu anlaşıldığından, dava konusu işlemlerin dayanağını oluşturan 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan kuraldaki **“yaptırır”** ibaresinin **“itfaiye hizmeti yönünden”** Anayasa’nın 128. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o davada uygulanacak bir kanun hükmünü Anayasa’ya aykırı görürse ilgili kanun hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesi’ne başvurabileceğini düzenleyen 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin birinci fıkrası gereğince, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan kuraldaki, **“yaptırır”** ibaresinin **“itfaiye hizmeti yönünden”** Anayasa’nın 128. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle bu ibarenin iptali için Anayasa Mahkemesi’ne başvurulmasına, iptali İstenen ibarenin Anayasa’nın hangi maddesine aykırı olduğunu açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslının, başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneğinin, dava dilekçesi ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerinin dizi listesine bağlanarak **ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI’NA GÖNDERİLMESİNE, 14/12/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”**